

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget i Larvik

Dato: 26.04.2016 kl. 18:00
Sted: Romberggt. 4, møterom Tjølling kl.1800.
Arkivsak: 15/00130

Tilstede: Gjert Gjertsen, leder
Live G. Jetlund, nestleder
Inge Grav, medlem
Kjersti Michaelsen, medlem

Møtende varamedlemmer: Harald Kvinnsland Dollst

Forfall: Willy Krøgli, medlem

Andre: Inger Anne Speilberg, rådmann
Ingvild Aarthun, kommuneadvokat, sak 20/16
Paul Hellenes, økonomisjef
Marianne Gullhaug Fløholm, regnskapssjef
Lisbet Fines, oppdragsansvarlig revisor TKR IKS
Birgitte Holmberg, oppdragsrevisor TKR IKS
Hildegunn Rafdal, forvaltningsrevisor, TKR IKS
Orrvar Dalby, daglig leder VIKS

Møteleder: Gjert Gjertsen

Protokollfører: Orrvar Dalby

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
14/16	15/00130-33	Godkjenning av protokoller fra møte 16.februar 2016.	2
15/16	15/00135-2	Larvik kommune - årsregnskap og årsrapport 2015.	3
16/16	15/00135-1	Larvik Kulturhus Bølgen KF - Årsregnskap og årsberetning 2015.	8

17/16	15/00136-17	Larvik havn KF - Særregnskap og årsberetning 2015.	9
18/16	16/00055-1	Forslag til prosjektplan for forvaltningsrevisjon av Larvik kommunes eiendomsforvaltning.	9
19/16	15/00132-31	Referater.	11
20/16	15/00132-32	Eventuelt.	11

Møteleder ønsket velkommen og møtet ble satt kl.18.00.

Saker til behandling

14/16 Godkjenning av protokoller fra møte 16.februar 2016.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	26.04.2016	14/16

Forslag til vedtak:

Protokoller fra kontrollutvalgets møte 16.februar 2016 godkjennes.

Møtebehandling

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Protokoller fra kontrollutvalgets møte 16.februar 2016 godkjennes.

15/16 Larvik kommune - årsregnskap og årsrapport 2015.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	26.04.2016	15/16

Forslag til uttalelse:

Kontrollutvalget har i møte 26.04.2016 behandlet Larvik kommunes Årsregnskap 2015.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet 2015, rådmannens årsrapport 2015, revisjonsberetningen datert 14.april 2015, samt revisors rapport om revisjon av årsregnskapet for Larvik kommune for 2015 datert 14.april 2015.

Innledning.

Revisor har avgitt en såkalt normalberetning uten forbehold eller presiseringer.

Årsrapporten er bekreftet å være konsistent med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som kreves i lov og forskrift. Formen på årsrapporten er forbedret sammenliknet med tidligere år. Den gir god informasjon om tjenesteområdene, selv om den fortsatt er svært omfangsrik.

TIL ØKONOMISTYRINGEN

Driftsregnskapet

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet for 2015 viser kr. 2 076 232 800 til fordeling drift, og et regnskapsmessig mer/mindreforbruk på kr.0.

Brutto driftsresultat (ordinær drift) korrigert for avskrivninger er positivt med kr.11,4 millioner, noe som er bedre enn fjoråret og bedre enn budsjettet. Dette indikerer at det er god budsjettdisiplin. Kontrollutvalget vil imidlertid påpeke at det er et avvik på 70 millioner mellom budsjetterte og regnskapsførte lønnsutgifter. Det hadde vært ønskelig om dette avviket hadde vært analysert nærmere.

Driftsregnskapet er gjort opp med et negativt netto driftsresultat på kr. 3,3 millioner. Dette er svakere enn i 2014, men vesentlig bedre enn budsjettet. I dette resultatet ligger bl.a. en gevinst på finansielle instrumenter på kr 55,1 millioner som ikke var budsjettet. Kontrollutvalget vil i likhet med uttalelsen fra i fjor, understreke behovet for å sikre et større overskudd på den ordinære driften.

Netto driftsresultat i forhold til driftsinntektene er et sentralt nøkkeltall i vurderingen av kommunens økonomi. For 2015 er dette tallet minus 0,1%. For 2014 utgjorde netto driftsresultat pluss 0,1 % Teknisk beregningsutvalg har som et mål for sunn økonomi at netto driftsresultat over tid bør utgjøre 1,75% av driftsinntektene. Kontrollutvalget konstaterer at økonomien i Larvik fortsatt er stram, og peker på behovet for å styre mot et netto driftsresultat i årene framover i tråd med anbefalingene fra Teknisk beregningsutvalg.

Investeringene.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udisponert/udekket beløp på kr.0.

I 2015 utgjør brutto investeringsutgifter kr. 529,2 millioner mot budsjettert kr 592,7 millioner. Av dette utgjør ca. kr.120 millioner finansieringstransaksjoner, mens de fysiske investeringer utgjør kr.497 millioner.

Udekket beløp i investeringsregnskapet for 2014 på kr, 7,5 millioner er dekket inn i investeringsregnskapet for 2015.

Overføringene fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet er ikke gjennomført fullt ut som budsjettert pga. strykninger i driftsregnskapet.

TIL BALANSEN

Gjeldsforhold

Kommunens samlede lånegjeld utgjorde ved årsskiftet kr. 3 201,6 millioner inkludert formidlingslån. Til sammenlikning utgjorde brutto lånegjeld kr. 2 638,2 foregående år.

Lånegjeld pr. innbygger er økt fra kr. 54 066 pr. innbygger i 2014 til kr. 62 469 i 2015.

Selv om en tar i betraktning at en vesentlig del av lånegjelden er knyttet til investeringer i VAR, så vil kontrollutvalget uttrykke bekymring for kommunens økende lånegjeld. Betjeningen av lånegjelden vil binde opp kommunens handlefrihet i mange år framover. Dagens rekordlave rentenivå kan heller ikke forventes å vedvare i årene framover.

Likviditet

Kommunens likviditet i 2015 har vært tilfredsstillende. Dette skyldes i hovedsak ubrukte lånemidler. Likviditetsgrad 1 (forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld) bør være større enn 2, og for Larvik var den på 2,9 i 2015.

Fond

Disposisjonsfondet som kan brukes fritt av kommunestyret til drift eller investering, er økt med kr. 20,7 millioner fra foregående år til kr. 92,9 millioner. Det er positivt.

ANDRE FORHOLD

Økonomi- og finansrapportering.

Revisor har hatt en dialog med administrasjonen om økonomi- og finansrapporteringen. Kontrollutvalget har vært holdt orientert om dette og fattet i møte 16.januar 2016 slikt vedtak:

«Kontrollutvalget er orientert om kommunikasjonen mellom revisjon og administrasjonen om økonomi- og finansrapporteringen i Larvik kommune høsten 2015. Kontrollutvalget understreker betydningen av at denne rapporteringen er best mulig oppdatert og korrekt og i samsvar med gjeldende lov- og regelverk. Kontrollutvalget er fornøyd med de forbedringstiltak som signaliseres fra administrasjonen.»

Selvkost

Kontrollutvalget er fornøyd med at uenigheten mellom revisor og administrasjon ved fjorårets regnskapsavleggelse om hva som er korrekt rentefot i forbindelse med selvkostberegning for vann, avløp og renovasjon (VAR), er løst etter innhentet uttalelse fra departementet.

KONKLUSJON

Ut over ovennevnte, har kontrollutvalget ikke ytterligere merknader til Larvik kommunens årsregnskap for 2015.

Møtebehandling

Rådmann, regnskapssjef og økonomisjef orienterte om årsrapport og årsregnskap 2015 og svarte på kontrollutvalgets spørsmål.

Revisor presenterte revisjonsberetningen og orienterte om noen hovedinntrykk etter revisjonen.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget har i møte 26.04.2016 behandlet Larvik kommunes Årsregnskap 2015.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet 2015, rådmannens årsrapport 2015, revisjonsberetningen datert 14.april 2015, samt revisors rapport om revisjon av årsregnskapet for Larvik kommune for 2015 datert 14.april 2015.

Innledning.

Revisor har avgitt en såkalt normalberetning uten forbehold eller presiseringer.

Årsrapporten er bekreftet å være konsistent med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som kreves i lov og forskrift. Formen på årsrapporten er forbedret sammenliknet med tidligere år. Den gir god informasjon om tjenesteområdene, selv om den fortsatt er svært omfangsrik.

TIL ØKONOMISTYRINGEN

Driftsregnskapet

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet for 2015 viser kr. 2 076 232 800 til fordeling drift, og et regnskapsmessig mer/mindreforbruk på kr.0.

Brutto driftsresultat (ordinær drift) korrigert for avskrivninger er positivt med kr.11,4 millioner, noe som er bedre enn fjoråret og bedre enn budsjettet. Dette indikerer at det er god budsjett disiplin. Kontrollutvalget vil imidlertid påpeke at det er et avvik på 70 millioner mellom budsjetterte og regnskapsførte lønnsutgifter. Det hadde vært ønskelig om dette avviket hadde vært analysert nærmere.

Driftsregnskapet er gjort opp med et negativt netto driftsresultat på kr. 3,3 millioner. Dette er svakere enn i 2014, men vesentlig bedre enn budsjettet. I dette resultatet ligger bl.a. en gevinst på finansielle instrumenter på kr 55,1 millioner som ikke var budsjettet. Kontrollutvalget vil i likhet med uttalelsen fra i fjor, understreke behovet for å sikre et større overskudd på den ordinære driften.

Netto driftsresultat i forhold til driftsinntektene er et sentralt nøkkeltall i vurderingen av kommunens økonomi. For 2015 er dette tallet minus 0,1%. For 2014 utgjorde netto driftsresultat pluss 0,1 % Teknisk beregningsutvalg har som et mål for sunn økonomi at netto driftsresultat over tid bør utgjøre 1,75% av driftsinntektene. Kontrollutvalget konstaterer at økonomien i Larvik fortsatt er stram, og peker på behovet for å styre mot et netto driftsresultat i årene framover i tråd med anbefalingene fra Teknisk beregningsutvalg.

Investeringene.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udisponert/udekket beløp på kr.0.

I 2015 utgjør brutto investeringsutgifter kr. 529,2 millioner mot budsjettet kr 592,7 millioner. Av dette utgjør ca. kr.120 millioner finansieringstransaksjoner, mens de fysiske investeringer utgjør kr.497 millioner.

Udekket beløp i investeringsregnskapet for 2014 på kr, 7,5 millioner er dekket inn i investeringsregnskapet for 2015.

Overføringene fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet er ikke gjennomført fullt ut som budsjettet pga. strykninger i driftsregnskapet.

TIL BALANSEN

Gjeldsforhold

Kommunens samlede lånegjeld utgjorde ved årsskiftet kr. 3 201,6 millioner inkludert formidlingslån. Til sammenlikning utgjorde brutto lånegjeld kr. 2 638,2 foregående år.

Lånegjeld pr. innbygger er økt fra kr. 54 066 pr. innbygger i 2014 til kr. 62 469 i 2015.

Selv om en tar i betraktning at en vesentlig del av lånegjelden er knyttet til investeringer i VAR, så vil kontrollutvalget uttrykke bekymring for kommunens økende lånegjeld. Betjeningen av lånegjelden vil binde opp kommunens handlefrihet i mange år framover. Dagens rekordlave rentenivå kan heller ikke forventes å vedvare i årene framover.

Likviditet

Kommunens likviditet i 2015 har vært tilfredsstillende. Dette skyldes i hovedsak ubrukte lånemidler. Likviditetsgrad 1 (forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld) bør være større enn 2, og for Larvik var den på 2,9 i 2015.

Fond

Disposisjonsfondet som kan brukes fritt av kommunestyret til drift eller investering, er økt med kr. 20,7 millioner fra foregående år til kr. 92,9 millioner. Det er positivt.

ANDRE FORHOLD

Økonomi- og finansrapportering.

Revisor har hatt en dialog med administrasjonen om økonomi- og finansrapporteringen. Kontrollutvalget har vært holdt orientert om dette og fattet i møte 16.januar 2016 slikt vedtak:

«Kontrollutvalget er orientert om kommunikasjonen mellom revisjon og administrasjonen om økonomi- og finansrapporteringen i Larvik kommune høsten 2015. Kontrollutvalget understreker betydningen av at denne rapporteringen er best mulig oppdatert og korrekt og i samsvar med gjeldende lov- og regelverk. Kontrollutvalget er fornøyd med de forbedringstiltak som signaliseres fra administrasjonen.»

Selvkost

Kontrollutvalget er fornøyd med at uenigheten mellom revisor og administrasjon ved fjorårets regnskapsavleggelse om hva som er korrekt rentefot i forbindelse med selvkostberegning for vann, avløp og renovasjon (VAR), er løst etter innhentet uttalelse fra departementet.

KONKLUSJON

Ut over ovennevnte, har kontrollutvalget ikke ytterligere merknader til Larvik kommunens årsregnskap for 2015.

16/16 Larvik Kulturhus Bølgen KF - Årsregnskap og årsberetning 2015.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	26.04.2016	16/16

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har i møte 26.april 2016 behandlet årsregnskapet for 2015 for Larvik Kulturhus Bølgen KF.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen datert 14.mars 2016.

Regnskapet for 2015 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr.159 000.

Kontrollutvalget viser til revisors påpekning av at det er en del avvik mellom regnskapet og regulert budsjett og forutsetter at det blir fulgt opp, men har ellers ingen spesielle merknader til regnskapet.

Møtebehandling

Revisor ga en kort orientering om revisjonsberetningen og svarte på spørsmål.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget har i møte 26.april 2016 behandlet årsregnskapet for 2015 for Larvik Kulturhus Bølgen KF.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen datert 14.mars 2016.

Regnskapet for 2015 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr.159 000.

Kontrollutvalget viser til revisors påpekning av at det er en del avvik mellom regnskapet og regulert budsjett og forutsetter at det blir fulgt opp, men har ellers ingen spesielle merknader til regnskapet.

17/16 Larvik havn KF - Særregnskap og årsberetning 2015.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	26.04.2016	17/16

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har i møte 26.april 2016 behandlet særregnskapet for 2015 for Larvik Havn KF.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte særregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen datert 14.mars 2016.

Regnskapet for 2015 viser et regnskapsmessig overskudd på kr.3 883 838.

Kontrollutvalget har ingen spesielle merknader til regnskapet.

Møtebehandling

Revisor ga en kort orientering om revisjonsberetningen og svarte på spørsmål.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget har i møte 26.april 2016 behandlet særregnskapet for 2015 for Larvik Havn KF.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte særregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen datert 14.mars 2016.

Regnskapet for 2015 viser et regnskapsmessig overskudd på kr.3 883 838.

Kontrollutvalget har ingen spesielle merknader til regnskapet.

18/16 Forslag til prosjektplan for forvaltningsrevisjon av Larvik kommunes eiendomsforvaltning.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	26.04.2016	18/16

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget bestiller et forvaltningsrevisjonsprosjekt fra Telemark Kommunerevisjon IKS om Larvik kommunes eiendomsforvaltning i henhold til framlagte prosjektplan med problemstillinger datert 7.april 2016.

Forvaltningsrevisjonsrapporten leveres til sekretariatet med uttalelse fra rådmannen innen utgangen av september 2016, slik at den kan behandles i kontrollutvalgets møte 11.oktober 2016.

Det tas forbehold om at prosjektet ikke kan påbegynnes før kommunestyret har vedtatt plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019.

Kostnaden dekkes av de midler som er satt av til forvaltningsrevisjon i budsjettet for 2016.

Møtebehandling

Forvaltningsrevisor gikk gjennom forslag til prosjektplan og svarte på spørsmål. Kontrollutvalget drøftet forslaget og innspillene fra utvalget ble notert av revisor.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget bestiller et forvaltningsrevisjonsprosjekt fra Telemark Kommunerevisjon IKS om Larvik kommunes eiendomsforvaltning i henhold til framlagte prosjektplan med problemstillinger datert 7.april 2016.

Forvaltningsrevisjonsrapporten leveres til sekretariatet med uttalelse fra rådmannen innen utgangen av september 2016, slik at den kan behandles i kontrollutvalgets møte 11.oktober 2016.

Det tas forbehold om at prosjektet ikke kan påbegynnes før kommunestyret har vedtatt plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019.

Kostnaden dekkes av de midler som er satt av til forvaltningsrevisjon i budsjettet for 2016.

19/16 Referater.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	26.04.2016	19/16

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Møtebehandling

Følgende referatsaker ble framlagt :

1. Protokoll fra styremøte i VIKS 15.mars 2016.
2. Fylkesmannen i Vestfold – tilsynskalender 2016.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Referatsakene tas til orientering.

20/16 Eventuelt.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	26.04.2016	20/16

Forslag til vedtak:

Saken framlegges uten forslag til vedtak.

Møtebehandling

Etter forslag fra leder ble møtet lukket i medhold av Kommuneloven §31, nr. 4 og nr.5.

Rådmann og kommuneadvokat ga en redegjørelse om håndteringen av en konkret sak.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Redegjørelsen tas til orientering.

Møtet ble avsluttet kl.20.00.

Revetal 27.april 2016

For leder i kontrollutvalget i Larvik, Gjert Gjertsen

Orrvar Dalby
Daglig leder VIKS/sekretær